

Europakunde, les 1: lees de Britse kranten!

By **Caroline De Gruyter**, www.nrc.nl

juli 15de, 2017

Er zijn weinig redenen om de Britten te benijden. Een decaan van een Europese universiteit vertelt dat hoogleraren op Oxford en Cambridge zo desperaat zijn dat ze solliciteren op lagere docentfuncties op het continent - ver beneden hun niveau. En zojuist werd bekend dat de prijzen van maaltijden en drankjes in de Britse horeca in één jaar tijd met respectievelijk 9 en 7 procent zijn gestegen, vanwege de daling van het pond. Maar één ding is verbeterd: de Britten krijgen meer informatie over de Europese Unie dan menig burger op het vasteland. Alleen jammer dat ze die informatie niet kregen vóór het Brexit-referendum.

Neem de discussies over Euratom, de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie. Het Verenigd Koninkrijk stapt niet alleen uit de EU, maar zegt ook het Euratomverdrag op. Euratom werd opgericht in 1957, tegelijk met de EEG. Euratom valt onder de reguliere Europese instellingen zoals het parlement, de Commissie en het Hof in Luxemburg. Het maakt ook deel uit van de Europese begroting. Vanwege die verknooptheid moet je ook uit Euratom als je de EU verlaat. De Britse regering heeft altijd luid en duidelijk gezegd dat dit geen probleem is. Het idee alleen al dat rechters uit Luxemburg zeggenschap houden over Britse nucleaire zaken, was een affront voor de nationale soevereiniteit. Dit klonk veel Britten logisch in de oren. *Make Britain great again.*

Maar nu waarschuwen Britse radiologen dat bestraling van kankerpatiënten in gevaar komt zonder Euratom. Want die organisatie reguleert en controleert het vreedzame gebruik van atoomenergie en -onderzoek binnen de EU. Isotopen mogen niet zomaar landsgrenzen over. Er zijn strenge voorschriften voor de verwerking van kernafval, met het oog op de publieke veiligheid en om te voorkomen dat dit afval (dat vaak nastraalt) voor illegale kernwapens gebruikt wordt. Verder faciliteert Euratom gezamenlijk academisch onderzoek in Europese laboratoria. Als het VK - een kernmogendheid - uit Euratom stapt en niets anders regelt, wordt het abrupt van deze Europese circuits afgesneden. Dan komen kerncentrales en kankerklinieken droog te staan.

Dus barstten er deze week in het parlement fikse discussies los. Labour-parlementariërs en zelfs wat Tories opperden ineens dat het beter was Euratom niet te verlaten. Maar kan dat, juridisch? En hoe moet het dan met die vermaledijde Luxemburgse rechters? Hoe betaal je mee aan dit nucleaire netwerk, als je geen cent meer aan de Europese begroting wilt bijdragen?

Omdat het land geobsedeerd is door Brexit zitten verslaggevers boven op die debatten. Zij krijgen een eerste klas cursus Europa, vol basisinformatie die voor velen nieuw is. Sommigen graven dan zelf verder. Zo ontstaat in sommige media Europaverslaggeving met een nuance die vroeger ontbrak. Jarenlang behandelden zij de Europese Unie vol spot en dedain, zonder veel accuratesse. Nu wordt de berichtgeving informatiever en zorgvuldiger. Ze berichten over de luchtvaart die Europees is georganiseerd, en hoe Heathrow verlamd raakt als ze ook dat systeem verlaten. Over tientallen landen waarmee ze handelsakkoorden moeten sluiten, omdat EU-akkoorden het VK niet meer dekken. Over wat de interne markt is. En de Commissie. En de Raad.

Allemaal Europakunde, les 1. Heel Nederland zou die stukken moeten lezen. Hoeveel van ons weten wat Euratom is? En wat het verschil is tussen de Raad en de Commissie? Waarom leren schoolkinderen in Nederland, dat wél in het hart van de Europese samenwerking zit, meer over trans-Atlantische betrekkingen dan over Europa? In Den Haag moet er toch eens een bel gaan rinkelen.

